

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Академічна доброчесність: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

рекомендаційний бібліографічний список літератури

Київ – 2023

Фото: <https://med.cc.ua/osvitnij-proces/studentam-ta-vykladacham-staty-dobrochesnymy/>

Академічна доброчесність: виклики сучасності: рекомендаційний бібліографічний список літератури / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг. ред. І. І. Тіщенко. – Київ : [б. в.], 2023. – 31 с.

Пропонуємо до вашої уваги рекомендаційний бібліографічний список літератури з фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича.

1. **Академічна** доброчесність // Освіта України. – Київ, **2018**. – 26 лют. (№ 8). – С. 3.

Міжнародна науково-практична конференція "Теоретико-методологічні та прикладні засади забезпечення академічної доброчесності в закладах вищої освіти" відбулася у Національному університеті "Острозька академія".

2. **Академічна** доброчесність – основа професіоналізму сучасного викладача закладу вищої освіти / С. А. Саяпіна, О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко, Є. Д. Смоляр // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2021**. – Вип. 2. – С. 5–10.

3. **Академічна** доброчесність має стати нормою // Голос України. – Київ, **2020**. – 23 жовт. (№ 195). – С. 4.

У вишах впроваджуватимуть проект "Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти" (Academic IQ). У ньому візьмуть участь 60 закладів вищої освіти, які, спільно з експертами, працюватимуть над створенням дієвої внутрішньої системи забезпечення якості освіти та академічної доброчесності.

4. **Академічна** доброчесність як елемент внутрішньої системи якості – досвід та перспективи / В. С. Сорока, А. В. Клімова, В. І. Корбутяк, С. В. Клімов, О. А. Лагоднюк // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. – Рівне, **2022**. – Вип. 2 (98). – С. 245–261.

5. **Академічна** доброчесність: шлях до очищення // Сучасна освіта України. – Київ, **2019**. – 22 квіт. (№ 16/17). – С. 12–13.

6. **Академічна** чесність як основа сталого розвитку університету / [Т. Фініков, Т. Добко, В. Турчиновський та ін.; заг. ред.: Т. Фініков, А. Артюхов]. – Київ : Таксон, **2016**. – 231, [1] с.

7. **Аналіз** інформаційно-технічного інструментарію виявлення академічного плагіату / Т. В. Шабельник, М. О. Горбашевська, М. М. Нетреба, І. Б. Тимофєєва // Фізико-математична освіта. – Суми, **2019**. – Вип. 4 (22). – С. 130–136.

8. **Андрощук Г.** Дипломи бакалаврів і магістрів через плагіат можуть бути анульовані / Г. Андрощук // Інтелектуальна власність в Україні. – Київ, **2021**. – № 8. – С. 59–60.

9. **Андрущенко В.** Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації / В. Андрущенко // Голос України. – Київ, **2018**. – 20 лип. (№ 132). – С. 10.

10. **Антиплагіатні** заходи та експертиза з позицій наукової комунікації та імплементації принципів академічної доброчесності / А. Вергун, А. Наконечний, С. Ягело, О. Олексюк, О. Вергун // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, **2021**. – № 3 (107). – С. 98–111.

11. **Артьомов П. М.** Академічна нечесність як елемент академічної культури українського студентства: результати емпіричних досліджень / П. М. Артьомов, І. В. Пак // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – Харків, **2016**. – Вип. 37. – С. 234–240.

12. **Астахова В. И.** Формирование интеллектуального потенциала общества – главная миссия высшей школы / В. И. Астахова // Библиотека в системе академических ценностей университета : монография / под общ. ред. д-ра ист. наук, проф. В. И. Астаховой ; Народная укр. акад. – Харків, **2017**. – С. 13–28.

Надана характеристика ситуації, що склалася в національних освітніх системах цивілізованих країн світу в умовах переходу людства від індустріального суспільства до постіндустріального, інформаційного. Обґрунтовано висновок про те, що дефіцит моральності, який останніми десятиліттями поглиблюється в українській вищій школі, став очевидною загрозою розвитку духовності і культури українського суспільства, оскільки саме вища школа покликана забезпечити збереження його духовно-моральних засад та формувати його інтелектуальний потенціал. У межах вищої школи дуже значну, і що надзвичайно важливо, зростаючу роль покликана відігравати бібліотека як стержневий елемент культурно-освітнього простору університету, який пронизує всі без виключення сфери його життєдіяльності.

13. **Афанасьєва К.** Явище академічного плагіату: витоки та шляхи боротьби / К. Афанасьєва // Теорія і практика інтелектуальної власності. – Київ, 2012. – № 6 (68). – С. 86–91.

14. **Батарчук І. І.** Академічна доброчесність в освітньому середовищі як запорука успіху / І. І. Батарчук // Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – Рівне, 2020. – Вип. 1 (13). – С. 127–130.

15. **Батечко Н.** Академічна доброчесність в контексті європейських практик: досвід Франції. / Н. Батечко, А. Дурдас // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Педагогічні науки. – Київ, 2019. – Вип. 3 (60). – С. 88–94.

16. **Батечко Н.** Академічна доброчесність у контексті синергії наукових підходів / Н. Батечко, М. Михайліченко // Освітологія. – Київ, 2019. – № 8. – С. 26–33.

17. **Бахрушин В.** Новий закон про освіту: що він нам дає? / В. Бахрушин // Юридичний вісник України. – Київ, 2017. – 14–20 лип. (№ 28). – С. 6–7.

18. **Бернацький О. В.** До питання етико-правової природи академічної доброчесності в Україні / О. В. Бернацький // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – Сєверодонецьк, 2020. – Вип. 4 (92). – С. 75–86.

19. **Благодетєлева-Вовк С.** "Доброчесність – це передусім професійність" / С. Благодетєлева-Вовк ; спілкувалася Інна Лиховид // День. – Київ, 2022. – 14–15 січ. (№ 1/2). – С. 18–19.

"Чим шкодить суспільству плагіат, псевдонаука та ігнорування цінностей" – у розмові зі Світланою Благодетєлевою-Вовк, координаторкою антиплагіатної ініціативи "Диссергейт", головою Ради ГО "Точка росту: освіта і наука".

20. **Богатирьов І. Г.** Проблема плагіату в науково-дослідницькій роботі ад'юнкта, аспіранта / І. Г. Богатирьов // Юридична Україна. – Київ, 2017. – № 9/10 (177/178). – С. 78–81.

21. **Боголюбов М.** Про етику співпраці та співавторства в наукових публікаціях : скринька Пандори чи радість творчества / М. Боголюбов, А. Плічко, А. Прикарпатський // Математичний вісник НТШ. – Львів, **2007**. – Т. 4. – С. 428–439.

Дана спроба аналізу сучасної етики наукової співпраці, зокрема співавторства наукових публікацій. На ряді типових прикладів та ситуацій з наукової творчості математиків з'ясовуються певні позитивні та негативні аспекти співпраці вчених.

22. **Бойко М.** Академічна доброчесність в освітньому процесі педагогічного університету: управлінський аспект / М. Бойко // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. – Тернопіль, **2020**. – № 2. – С. 172–180.

23. **Бойчук Д.** Перевірка на плагіат: власний досвід / Д. Бойчук // Сучасна освіта України. – Київ, **2019**. – 24 черв. (№ 25). – С. 7.

24. **Бровко К.** Е-середовище як складова корпоративної культури в університетах Французької Республіки / К. Бровко, А. Дурдас, Д. Сопова // Молодь і ринок. – Дрогобич, **2018**. – № 2 (157). – С. 133–137.

25. **Бурлака І. В.** Поняття плагіату та засоби боротьби з ним у сучасному суспільстві / І. В. Бурлака // Сучасна цивілістика – 15 років чинності ЦК та ГК України : досвід застосування та перспективи удосконалення : матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф., 25–26 квіт. 2018 р., м. Одеса / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Одеса, **2018**. – С. 30–32.

26. **Бутова В.** Академічна доброчесність українських студентів у контексті світових освітніх процесів / В. Бутова // Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2018: трансформації та інновації в освіті у глобалізованому світі : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конференції 7–8 черв. 2018 р., м. Київ : [збірник тез доп.] / Нац. акад. пед. наук України [та ін.]. – Київ ; Дрогобич, **2018**. – С. 50–51.

27. **Буяк Б.** Академічна доброчесність: від ментальної ідеї до законодавчої норми / Б. Буяк // Сучасні стратегії гендерної освіти в умовах

євроінтеграції : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 10–11 верес. 2020 р. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Тернопіль, **2020**. – С. 8–9.

28. **Вербицька А. В.** Напрями підвищення академічної доброчесності як складової забезпечення якості вищої освіти / А. В. Вербицька, О. В. Василенко // Проблеми соціальної роботи: філософія, психологія, соціологія. – Чернігів, **2019**. – № 1 (13). – С. 21–28.

29. **Вергун А.** Академічна доброчесність з позицій антиплагіатної експертизи: ключові принципи та їх імплементація / А. Вергун, С. Ягело // Український педагогічний журнал. – Київ, **2021**. – № 1. – С. 100–108.

30. **Вергун А. Р.** Академічна доброчесність та антиплагіатна експертиза у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького: ключові засади і методологія / А. Р. Вергун, С. П. Ягело, Г. М. Стечак // Медична освіта. – Тернопіль, **2020**. – № 4 (89). – С. 116–122.

31. **Вергун А.** Антиплагіатна експертиза в медичному університеті: первинні результати з позицій академічної доброчесності / А. Вергун, А. Наконечний, С. Ягело // Праці Наукового товариства ім. Шевченка. – Львів, **2021**. – Т. 64, № 1 : Медичні науки. – С. 172–179.

32. **Вергун А. Р.** Академічна доброчесність та антиплагіатна експертиза у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького: ключові засади і методологія / А. Р. Вергун, С. П. Ягело, Г. М. Стечак // Медична освіта. – Тернопіль, **2020**. – № 4 (89). – С. 116–122.

33. **Візнюк В. В.** Вплив академічної доброчесності на soft skills майбутнього педагога під час виконання дослідницької роботи / В. В. Візнюк // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. – Одеса, **2021**. – № 4 (137). – С. 16–25.

34. **Гаврильчик В.** Академічна стратегія у сфері ІВ – кращі практики на Регіональному семінарі у Києві / В. Гаврильчик // Інтелектуальна власність в Україні. – Київ, **2017**. – № 7. – С. 67–70.

35. **Галата С.** "Ведмежі послуги": дорого / С. Галата // Освіта України. – Київ, **2017**. – 15 трав. (№ 18/19). – С. 10.

"...Українські університети лише недавно вийшли на «стежку війни» з академічної недоброчесності. Для того, щоб результати цієї боротьби ставали вагомішими, нашим активістам варта взяти на озброєння досвід колег з європейських вишів, які вже багато років успішно впроваджують антиплагіатну політику".

36. **Галата С.** Академічне шахрайство / С. Галата // Освіта України. – Київ, **2015**. – 27 лип. (№ 30). – С. 1, 8–9.

Про академічне шахрайство у вищій школі України.

37. **Гаруст Ю. В.** Академічна доброчесність – шлях до захисту інтелектуальної власності українських науковців / Ю. В. Гаруст, Б. О. Павленко // Правові горизонти. – Суми, **2017**. – Вип. 4 (17). – С. 88–95.

"Освіта є основою для розвитку будь-якого суспільства, і саме тому дослідження академічної доброчесності, як основи права інтелектуальної власності у вітчизняній науці є перспективним особливо в умовах входження України до європейського освітнього простору. Для успішного здійснення процесів модернізації в євро інтеграційному контексті важливого значення набуває правове регулювання цієї сфери, яке стає ефективним інструментом виходу вітчизняної освіти на новий та більш якісний рівень. Університет, з його академічною власністю, стає головним локомотивом науки в Україні. Тому, однією із найактуальніших проблем розвитку сучасної української освіти є створення, вдосконалення та подальший розвиток системи заходів направлених на нівелювання академічної нечесності, роз'яснення небезпек, пов'язаних з академічною нечесністю, культивування цінностей індивідуального успіху й пріоритетності особистих інтересів. Саме тому, вивчення академічної доброчесності в розвинених наукових країнах світу як основи інтелектуальної чесності надасть змогу критично оцінити стан справ в Україні, розкрити недоліки, визначити переваги та виробити шляхи подолання академічної нечесності в окремому вітчизняному навчальному закладі".

38. **Гілюн О. В.** Академічна нечесність студентів як предмет соціологічних досліджень / О. В. Гілюн // Соціологічна наука в Україні: сучасний стан і світові тренди: матеріали міжнар. круглого столу

(м. Дніпропетровськ, 20 квіт. 2016 р.) / М-во освіти і науки України ; [відп. за вип. В. В. Кривошеїн]. – Дніпропетровськ, **2016**. – С. 12–14.

39. **Главчев М.** Академічна доброчесність у науковому та освітньому середовищі України: бібліотечна складова / М. Главчев, Ю. Главчева // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, **2018**. – № 1 (11). – С. 11–14.

Останніми роками збільшується відсоток інтеграції бібліотек в академічне середовище. Бібліотеки долучаються до роботи з упровадження принципів академічної доброчесності в Україні задля сприяння підвищенню якості освітньої та наукової діяльності, вихованню високоморальних та професійних спеціалістів, формуванню позитивного іміджу академічних установ.

40. **Гончаренко С. М.** Етика науки та етичний кодекс ученого / С. М. Гончаренко // Шлях освіти. – Київ, **2011**. – № 3 (61). – С. 2–8.

41. **Грабович Г.** Плагіят і його контексти / Г. Грабович // Критика. – Київ, **2004**. – Квіт., (число 4). – С. 20–27.

42. **Гридковець Л. М.** Соціальна відповідальність і наукова доброчесність як складові філософії сучасного бізнесу / Л. М. Гридковець // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій : [збірник наукових статей] / Київський інститут бізнесу та технологій ; відп. за вип. Язиніна Р. О. – Київ, **2019**. – Вип. № 3 (41), спецвип. : Тези та матеріали доповідей 23 Міжнародної науково-практичної конференції КІБіТ "Студент – Дослідник – Фахівець", (16 травня 2019 р.). – С. 72–73.

43. **Грицаєнко Л.** Формування етичних засад академічної доброчесності в майбутніх педагогів при викладанні дисципліни "Риторика та мистецтво презентації" / Л. Грицаєнко // Науковий вісник Ужгородського університету. Філологія. – Ужгород, **2019**. – Вип. 1 (41). – С. 54–59.

44. **Грищук О. К.** Академічна доброчесність як важливий компонент реформи вищої освіти в Україні / О. К. Грищук, О. М. Язвінська, В. А. Ткаченко // Україна: поступ у майбутнє : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 25-річчю від дня Незалежності України, 22 квітня 2016 р. / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Київ, **2016**. – С. 35–37.

Якість реформи вищої освіти в Україні неможливо забезпечити без дотримання принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу.

45. **Грудініна Н.** Бібліографічний апарат наукової публікації як вияв академічної доброчесності / Н. Грудініна // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, **2019**. – № 4 (18). – С. 6–10.

У статті на основі аналізу публікацій вітчизняної та зарубіжної літератури висвітлено питання, пов'язані з бібліографічним забезпеченням наукометричних досліджень використаних джерел до наукових праць, обґрунтовано його актуальність і недостатню розробленість, окреслено основні підходи до ліквідування "білих плям" щодо складання прикнижкових й пристатейних списків.

46. **Гудзенко О. З.** Академічна культура сучасного студентства в умовах реформування вищої освіти / О. З. Гудзенко // Соціологічна наука в Україні: сучасний стан і світові тренди : матеріали міжнар. круглого столу (м. Дніпропетровськ, 20 квіт. 2016 р.) / М-во освіти і науки України ; [відп. за вип. В. В. Кривошеїн]. – Дніпропетровськ, **2016**. – С. 14–16.

47. **Даньків І.** Академічна доброчесність – шлях до успіху / І. Даньків // Освітні тренди професійного розвитку педагогічних працівників в умовах неформальної освіти : зб. навч.-метод. матеріалів для пед. працівників : [навч.-метод. посіб.]. Кн. 1 / Комун. закл. "Центр проф. розвитку пед. працівників" Ужгород. міської ради ; [ред. І. З. Даньків]. – Ужгород, **2021**. – С. 178–194.

48. **Для утвердження доброчесності** // Освіта України. – Київ, **2018**. – 30 квіт. (№ 17). – С. 2.

За порушення академічної доброчесності, атестаційна колегія МОН скасовує рішення вченої ради та відмовляє у видачі державного документа про присвоєння вченого звання.

49. **До питання** забезпечення академічної доброчесності / за матеріалами МОН України // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 1 черв. (№ 22). – С. 6.

50. **До питання** уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : лист Міністерства освіти і науки

України від 20 травня 2020 р. № 1/9-263 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, 2020. – № 6. – С. 53–60.

51. **Драч І.** Управління дослідницькою діяльністю в системі університетського врядування: характеристика та закономірності / І. Драч // Вища освіта України. – Київ, 2018. – № 3 (70). – С. 60–65.

52. **Дурман М. О.** Константа академічної доброчесності в науковій етиці / М. О. Дурман // Інвестиції: практика та досвід. – Київ, 2021. – № 21. – С. 100–106.

53. **Етичний кодекс ученого України** // Правова інформатика. – Київ, 2013. – № 2 (38). – С. 82–87.

Схвалено Постановою загальних зборів НАН України від 15 квітня 2009 р. № 2.

54. **Єгорченко І.** Інституційна пастка академічної доброчесності / І. Єгорченко, С. Благодетелева-Вовк // Дзеркало тижня. – Київ, 2019. – 17–23 серп. (№ 30). – С. 12.

55. **Єсипенко Д.** Плагіат: толерований і токсичний / Д. Єсипенко // Дивослово. – Київ, 2019. – № 2 (743). – С. 55–59.

56. **Засєкіна Л. В.** Академічна доброчесність, якість освіти та якість життя студентів в умовах дистанційного навчання під час Covid-19 / Л. В. Засєкіна // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Психологія. – Острог, 2021. – Вип. 12. – С. 41–45.

57. **Зорій Н. І.** Формування культури академічної доброчесності та її роль у становленні суспільних цінностей студента / Н. І. Зорій // Феномен кризи: філософські та соціально-психологічні шляхи попередження і подолання: колектив. монографія / [А. С. Борисюк та ін.; відп. ред. М. П. Тимофієва]; М-во освіти і науки України; М-во охорони здоров'я України, Вищ. держ. навч. закл. України "Буковин. держ. мед. ун-т". – Чернівці, 2020. – С. 56–59.

58. **Зуєва В. О.** Питання визначення та форми попередження плагіату / В. О. Зуєва // Наукові праці Національного авіаційного університету. Юридичний вісник "Повітряне і космічне право". – Київ, 2018. – № 1 (46). – С. 94–100.

Досліджуються питання визначення плагіату, академічного плагіату та форми попередження плагіату.

59. **Ігнатюк М.** Визначення академічної доброчесності в системі оцінювання навчального процесу у вищих навчальних закладах / М. Ігнатюк, Г. Смірнова // Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій : Матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / М-во освіти і науки України, Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т", Наук. бібліотека ; [редкол.: М. М. Медведь та ін.]. – Ужгород, **2021**. – С. 37–47.

Розглядається поняття академічної доброчесності, впровадження інституційної політики в Ужгородському національному університеті й Україні та приклади порушення принципів академічної етики та прозорості. Надається опис інтегрованої інституційної стратегії академічної доброчесності, її дотримання студентами та науково-педагогічними працівниками.

60. **Ініціатива** академічної доброчесності // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 26 жовт. (№ 42). – С. 5.

У Києві презентували проект "Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти", який упроваджуватиметься в українських школах і вишах. Захід відбувся в "Укрінформі" за підтримки Американських Рад з міжнародної освіти.

61. **Інструмент** академічної доброчесності // Сучасна освіта України. – Київ, **2019**. – 6 трав. (№ 18). – С. 2.

Міністерство освіти і науки України пропонує для громадського обговорення проект Порядку скасування рішення спеціалізованої вченої ради про присудження наукового ступеня.

62. **Карелін М.** Роль куратора академічної групи у формуванні громадянської культури студентської молоді / М. Карелін, М. Норенко // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 145–156.

63. **Квіт С.** Про Європейський простір, акредитацію й академічну доброчесність / С. Квіт ; Дмитро Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 23 серп. (№ 32/33). – С. 6.

64. **Кірін Р. С.** Нормативно-правове регулювання відносин академічної доброчесності: судово-експертний потенціал / Р. С. Кірін // Актуальні питання судової експертизи і криміналістики : зб. матеріал. міжнар. наук.-практ. конф.-полілогу (м. Харків, 15–16 квітня 2021 р.) / М-во юстиції України, Харків. Нац. наук. центр "Ін-т суд. експертиз ім. засл. проф. М. С. Бокаріуса". – Харків, **2021**. – С. 35–37.

Розглянуто основні положення наукового та освітнього законодавства, що регулює відносини академічної доброчесності.

65. **Кіт Л.** Практикуй те, що сповідуєш, або Про засади академічної доброчесності / Л. Кіт // Київський університет. – Київ, **2017**. – Жовт. (№ 8). – С. 4.

66. **Клюєв О. М.** Академічна доброчесність та творча наполегливість Заслуженого професора М. С. Бокаріуса – насущний приклад для сьогодення / О. М. Клюєв, В. О. Ольховський, В. В. Бондаренко // Архів кримінології та судових наук. – Харків, **2020**. – № 1. – С. 30–38.

67. **Ковалів І.** Доки плагіатори спатимуть спокійно? / І. Ковалів // Урядовий кур'єр. – Київ, **2017**. – 4 серп. (№ 144). – С. 4.

"Вочевидь ефективним щепленням від епідемії плагіату стане виховання академічної доброчесності. У провідних університетах вже запроваджують відповідні навчальні курси".

68. **Ковальський В.** Піратство в академічному колі / В. Ковальський // Юридичний вісник України. – Київ, **2015**. – 8–21 серп. (№ 31/32). – С. 3.

Плагіат у бакалаврських і магістерських роботах, у кандидатських і докторських дисертаціях. Які причини цих явищ? Як піднести рівень академічної культури, запобігти піратству, запровадити високі стандарти навчальної та дослідницької діяльності? На ці питання намагаються дати відповідь експерти, фахівці, ректори, викладачі й студенти.

69. **Колесніков А.** Академічна доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: проблеми та соціальні загрози / А. Колесніков

// Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України. – Тернопіль, **2019**. – Вип. 24. – С. 122–128.

70. **Коляда Н.** Академічна доброчесність як складова якості освітнього процесу в умовах закладу вищої освіти (з досвіду роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини) / Н. Коляда, О. Кравченко, К. Чупіна // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – Умань, **2020**. – Вип. 2, ч. 2. – С. 95–104.

71. **Констанкевич І.** Українській освіті – академічну доброчесність / І. Констанкевич // День. – Київ, **2017**. – 12 груд. (№ 224). – С. 9.

72. **Костирко Т. М.** Формування культури академічної доброчесності бібліотекою закладу вищої освіти / Т. М. Костирко, М. С. Жигалкіна // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, **2019**. – Вип. 2 (22). – С. 190–198.

У статті розглядаються актуальні завдання в дослідженні академічної доброчесності – боротьба з плагіатом; формування етичних норм академічної спільноти; виховання інформаційної грамотності; підвищення мотивації навчання. Описано комплекс заходів щодо академічної доброчесності, впроваджених в роботу НБ НУК, з метою підвищення інформаційної компетентності студентів, молодих науковців та професорсько-викладацького складу університету.

73. **Кравченко О.** Доброчесність – важливий крок до кар’єрного зростання / О. Кравченко // Урядовий кур’єр. – Київ, **2020**. – 30 квіт. (№ 82). – С. 5.

В Уманському педагогічному університеті успішно впроваджують Кодекс академічної доброчесності, розроблений на основі зразків кращих університетів України та світу.

74. **Красюк Т. В.** Розмежування аморального проступку та порушення академічної доброчесності: правові проблеми / Т. В. Красюк, І. Е. Щеглаков // Право та інновації. – Харків, **2019**. – № 4 (28). – С. 40–48.

75. **Кругляк М.** Трансформація уявлень про етику науки від класичного до сучасного періоду розвитку наукового пізнання / М. Кругляк // Філософія і методологія наукового пізнання: колект. монографія / [Ю. Вільчинський та ін.]. – Київ, **2014**. – С. 145–164.

76. **Крупка М. І.** Ефективність наукової й інноваційної діяльності університетів України у контексті реалізації фінансового потенціалу та академічної репутації / М. І. Крупка, С. П. Сас // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Економіка. – Острог, **2021**. – Вип. 22 (50). – С. 55–65.

77. **Левченко Н.** Відкритий електронний архів – важливий чинник публікаційної активності науковців / Н. Левченко // Бібліотечний вісник. – Київ, **2018**. – № 5 (247). – С. 3–7.

Обґрунтовується необхідність подальшого зміцнення ініціативи Відкритого доступу для збереження і забезпечення доступності до наукових публікацій, результатів досліджень. Характеризується активність закладів вищої освіти щодо збільшення представництва університетської науки в глобальному просторі наукових комунікацій.

78. **Мазур В.** Мораль і етика в науці та освіті – це питання національної безпеки держави (до дискусії про ініціативи Міністерства освіти і науки України) [про академічну недоброчесність в науці] / В. Мазур // Голос України. – Київ, **2018**. – 24 жовт. (№ 200). – С. 10.

79. **Малишев О.** "Академічний плагіат", "академічна відповідальність" та інші неакадемічні реалії чинного законодавства / О. Малишев // Майбутнє науки в обрях права : зб. наук. праць : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. молодих учених (Київ, 5 груд. 2018 р.) / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Рада молодих учених. – Київ, **2018**. – С. 28–32.

80. **Марушко Р. В.** Стандарти доброчесності та незалежності в акредитованій безперервній освіті / Р. В. Марушко // Сучасна педіатрія. Україна. – Київ, **2020**. – № 7 (111). – С. 7–13.

81. **Михайленко О.** Академічна етика у дзеркалі культурних інтерпретацій / О. Михайленко // Дзеркало тижня. – Київ, **2019**. – 9–15 лют. (№ 5). – С. 13.

82. **Михайловський В.** Академічна культура. Казус українських гуманітаріїв / В. Михайловський // Український тиждень. – Київ, **2018**. – № 51(579). – С. 40–43.

83. **Молчанова Т.** Плагіат як явище у науковому просторі / Т. Молчанова // Дзвін. – Львів, **2021**. – № 7 (921). – С. 197–200.

84. **На шляху до доброчесності** // Освіта України. – Київ, **2018**. – 5 лист. (№ 43). – С. 2.

Заклади вищої освіти отримали Рекомендації з академічної доброчесності, а також Розширений глосарій термінів та понять.

85. **Набока М.** Плагіат, "загублені" дипломи і дисертації: як в Україні присвоюють наукові ступені та вчені звання / М. Набока // Гомін України. – Торонто, **2012**. – Рік 64, 15 трав. (№ 19). – С. 8.

86. **Навчання без мотивації – причина академічної недоброчесності** // Освіта України. – Київ, **2017**. – 27 березня (№ 12). – С. 11.

У приміщенні Українського кризового медіа центру відбулась презентація результатів дослідження "Академічна доброчесність: стан та фактори впливу". Дослідження було проведено Аналітичним центром CEDOS. Опитування проводилось в десяти українських вишах з метою встановити думку студентів щодо рівня поширеності проявів академічної недоброчесності та сили чинників, які можуть впливати на цей рівень.

87. **Надточій Н. О.** Організація процесу формування академічних компетенцій в освітньому середовищі ВНЗ / Н. О. Надточій, В. М. Ємельянова // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. – Запоріжжя, **2015**. – № 2 (25). – С. 89–97.

88. **Недогібченко Є.** Академічна доброчесність: складові елементи / Є. Недогібченко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – Київ, **2017**. – № 6 (98). – С. 13–21.

89. **Нестерова О.** Відповідальність у контексті розвитку академічної доброчесності студентів у США / О. Нестерова // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. – Бердянськ, **2020**. – Вип. 3. – С. 335–342.

У статті розглядаються питання відповідальності у зв'язку із характеристикою проблеми академічної доброчесності як предмета дослідження авторів із США, чий досвід цікавий із практичного боку, адже вченими та представниками адміністрації розроблено значний обсяг

інформаційних матеріалів як для студентів, так і для науково-педагогічних працівників. Головною метою даної роботи є опис особливостей трактування поняття відповідальності як компонента ціннісної основи академічної доброчесності в роботах науковців США. Вирішення поставленої мети ґрунтувалося на застосуванні методів аналізу та контент-аналізу при роботі з іноземними науковими та науково-методичними джерелами. Розуміння відповідальності як ціннісного елемента академічної доброчесності відтворюється з різними рівнями деталізації у таких джерелах, як роботи дослідників, кодекси етики, розроблені для студентів певних університетів; документи, що висвітлюють політику закладів освіти у сфері академічної доброчесності та спеціальні посібники різних типів для здобувачів освіти. Питання відповідальності в роботах науковців США з огляду на складність та багатоаспектність досліджується із різних точок зору. Відповідальність постає як один із ключових аспектів академічної доброчесності. До основних підходів до визначення поняття відповідальності в дослідженнях науковців США можна віднести праці з академічної доброчесності та вивчення її в контексті загальної проблематики прав і свобод студентів. На сучасному етапі на науковому рівні осмислюються різноманітні аспекти проблеми відповідальності, зокрема питання вимірювання рівня відповідальності, опис стилів поведінки, що визначаються як відповідальна/безвідповідальна, а також роль відповідальності при дотриманні вимог академічної доброчесності здобувачів вищої освіти. Поширеним є трактування відповідальності студентів у зв'язку із стандартами професійної етики сфери їх професійної діяльності.

90. **Ожеван М. А.** Академічна доброчесність як політико-етична проблема / М. А. Ожеван // Стратегічна панорама. – Київ, **2018**. – № 2. – С. 94–104.

91. **Ожеван М. А.** Доброчесність у соціогуманітарних науках як філософсько-методологічна проблема / М. А. Ожеван // Політологічний вісник. – Київ, **2019**. – Вип. 82. – С. 8–17.

Метою дослідження є з'ясування причин та особливостей політичної кризи у Венесуелі, виявлення можливостей транзитологічного та інституційного підходів до вирішення проблем демократії. У статті використані як

філософські й загальнонаукові методи, так і спеціальні політологічні методи-системний, структурно-функціональний, неоінституційний, біхевіористський, порівняльний тощо. У висновках визначається, що корупція пронизує всі рівні державного управління і всі гілки влади. Внаслідок цього, незважаючи на заходи, прийняті на державному рівні, проблема боротьби корупцією як і раніше залишається актуальною. Служби контролю розгалужуються, але при цьому не стають ефективними. У даній статті проаналізована природа корупції "по-венесуельськи" та її культурні особливості, заходи для боротьби з нею на всіх рівнях державного управління, служби, які відповідають за боротьбу з корупцією, як антикорупційна діяльність регулюється законодавством країни, досягнуті результати і нові виклики.

92. **Онищенко О.** Чому студенти списують / О. Онищенко // Дзеркало тижня. – Київ, **2019**. – 22–26 черв. (№ 24). – С. 11.

"Щойно завершився навчальний рік, відгриміли студентські сесії. Хтось їх здавав чесно, а хтось майстерно списував. Теоретично всі знають, що списувати – не комільфо. Навіть у законі «Про освіту» є спеціальна стаття про академічну доброчесність, де чорним по білому написано: і списування, і плагіат, і хабарництво, і обман - все це прояви академічної недоброчесності. А насправді до них часто ставляться досить-таки поблажливо".

93. **Опришко Т. С.** Етика наукових публікацій / Т. С. Опришко // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – Київ, **2017**. – № 3. – С. 50–57.

Дослідження пов'язане з питаннями етичної політики наукового періодичного видання, міжнародних стандартів етики наукових публікацій, основними рекомендаціями Комітету з етики публікацій COPE. Основною метою статті є інформування українських авторів та дотримання редколегіями вітчизняних видань цих вимог, оскільки це є необхідною умовою для індексування світовими наукометричними базами даних, а також міжнародних публікацій вітчизняних авторів. Наукова новизна роботи полягає в аналізі та систематизації англійськомовної інформації, яка за браком україномовних джерел мало висвітлена в Україні. Методологія дослідження полягає у використанні методу аналізу, зокрема для англійськомовних джерел, описового та порівняльного. У статті визначено критерії відмови у публікації статей, недоброчесної практики

окремих видавництв та відповідальності авторів за дослідницьку публікацію. Охарактеризовані види плагіату та процес відкликання статті. Акцентована увага на питанні академічної доброчесності та реалізації її в Україні, правилах цитування та самоцитування. Викладені основні поняття відкритого доступу та традиційної моделі наукових журналів. Наведено критерії визначення сумнівних видавництв та "чорного списку Джефрі Білла".

94. **Організаційні** аспекти наукової діяльності // Організація наукових досліджень у сфері менеджменту та безпеки організації : підручник / [В. Бліхар, О. Омельчук, В. Вовк та ін.]. – Хмельницький, **2022**. – С. 360–403.

95. **Осадченко І. І.** Академічна доброчесність у контексті науково-педагогічної діяльності: реалії та перспективи / І. І. Осадченко, Т. А. Карпук // Наукові записки. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 188. – С. 49–53.

96. **Остролуцька Л.** Академічна доброчесність – це очищення української освіти / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2019**. – Квіт. (№ 15/16). – С. 2.

97. **Пак І. В.** Академічна культура: деякі аспекти соціологічної інтерпретації / І. В. Пак // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – Харків, **2017**. – Вип. 39. – С. 323–326.

98. **Пак І. В.** Академічна культура українського студентства: фактори формування та особливості прояву : автореф. дис. ... канд. соціол. наук : 22.00.04 / Пак Інна В'ячеславівна ; М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків, **2019**. – 19 с.

99. **Пак І. В.** Пізнавальний потенціал практичної парадигми в дослідженні академічної культури / І. В. Пак // Український соціум. – Київ, **2018**. – № 4 (67). – С. 103–112.

100. **Пак І. В.** Трансформація академічної культури українських студентів в умовах смарт-освіти / І. В. Пак // Матеріали XVII Международной научно-практической конференции "Smart-образование в smart-обществе:

возможные пути адаптации": 14 февр. 2019 г. / М-во образования и науки Украины [и др.]. – Харків, **2019**. – С. 156–158.

101. **Пархоменко Т.** Наукова ступінь: відмінити не можна зберегти / Т. Пархоменко // Дзеркало тижня. – Київ, **2019**. – 18–24 трав. (№ 18). – С. 12.

102. **Пелех У. В.** Оцінювання дотримання академічної доброчесності освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі / У. В. Пелех // Виклики та перспективи розвитку міжнародного бізнесу та вищої освіти: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 28–29 жовт. 2021 р., м. Львів / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Львів, **2021**. – С. 173–176.

103. **Поєдинок О.** Голова комітету НААУ з питань юридичної освіти Ольга Поєдинок: "Доброчесність, і не лише академічна, – це те, до чого слід привчати із самого дитинства" / О. Поєдинок; розмову вела В. Якуша // Закон і бізнес. – Київ, **2020**. – 18–24 лип. (№ 29). – С. 1, 14.

104. **Попович О. С.** Етика науки як фактор її збереження і розвитку / О. С. Попович, С. О. Жабін, В. І. Кліменкова // Наука та наукознавство. – Київ, **2021**. – № 3 (113). – С. 39–49.

105. **Пошивайло О.** Як у Львові гвалтували науку (народознавство з фальшивим післясмаком) / О. Пошивайло // Українське слово. – Київ, **2018**. – 6–19 черв. (№ 23/24). – С. 6.

"Спеціалізована вчена рада двох академічних установ – Інституту українознавства ім. Івана Крип'якевича НАН України та Інституту народознавства НАН України – завзято гвалтували нормативно-правові документи, що визначають обов'язкові в країні вимоги до атестації наукових кадрів, а заодно й українську академічну керамологію".

106. **Прийменко О. С.** Деякі питання вільного використання творів без згоди автора (на прикладі судових справ) / О. С. Прийменко // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Право. – Харків, **2021**. – Вип. 33. – С. 61–67.

107. **Про академічну доброчесність у вишах** // Освіта України. – Київ, **2017**. – 6 лист. (№ 43). – С. 7.

Міністерство освіти і науки звернулося до керівників закладів вищої освіти із листом № 1/9-565 від 26 жовтня 2017 року "Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти".

108. **Про затвердження** Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації : постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2021 р. № 897 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2021**. – № 9. – С. 84–90.

109. **Про рекомендації** щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2018 р. № 1/11-8681 // Інформаційний збірник для освітян. – Київ, **2020**. – № 6. – С. 61–66.

110. **Про Рекомендації** щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах : лист Міністерства освіти і науки України від 15 серпня 2018 р. № 1/11-8681 // Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України. – Київ, **2018**. – № 9. – С. 85–89.

111. **Проект** Сприяння доброчесності // Освіта України. – Київ, **2017**. – 5 черв. (№ 22). – С. 3.

Національний університет "Острозька академія" долучився до проекту Сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP), який стартував в Україні минулого року. Тепер у виші використовуватимуть обов'язкову перевірку на плагіат автоматизованим інструментом "Unplag" на базі ІС "Moodle". Така інтеграція двох систем дає можливість автоматизувати процес перевірки, адже роботи студенти завантажуватимуть в систему Moodle, які автоматично перевірятимуться на плагіат. Викладач отримуватиме інформативний звіт із перевірки кожної роботи без необхідності використовувати інші системи.

112. **Прокопенко Л.** "Академічна доброчесність: практичний вимір" для бібліотек (нотатки з конференції) / Л. Прокопенко // Бібліотечний форум: історія, теорія і практика. – Київ, **2019**. – № 4 (18). – С. 43–46.

113. **Прудніков О. В.** Психолого-педагогічна культура як складова академічної культури викладача вищої школи / О. В. Прудніков,

С. М. Василюк, А. І. Гуцуляк // Прикарпатський вісник НТШ. – Івано-Франківськ, **2018**. – № 7/8 (51/52). – С. 85–89.

114. **Пшенична Л.** Академічна культура як чинник ефективного управління сучасним університетом / Л. Пшенична // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, **2019**. – № 8 (92). – С. 270–288.

115. **Рашкевич Ю.** "Без руху знизу – «верх» нічого не зробить" / Ю. Рашкевич ; розмову вела Марія Прокопенко // День. – Київ, **2019**. – 31 січ. (№ 17). – С. 10–11.

"Як у Міносвіти бачать боротьбу з плагіатом, імітацією досліджень та за «чисту науку»".

116. **Рижко О. М.** Боротьба з плагіатом у контексті проблеми академічної чесності: соціальнокомунікаційний аспект / О. М. Рижко // Держава та регіони. Соціальні комунікації. – Запоріжжя, **2017**. – № 3 (31). – С. 40–47.

117. **Рижко О. М.** Плагіат у соціально комунікаційному вимірі початку ХХІ століття: природа явища та історія боротьби : дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.01, 06 / Рижко Олена Миколаївна ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ, **2017**. – 438 арк.

118. **Рудик В. А.** До проблеми правового регулювання відповідальності за порушення академічної доброчесності / В. А. Рудик, О. А. Хименко // Актуальні проблеми юридичної науки та практики. – Чернігів, **2017**. – Вип. 1 (3). – С. 7–12.

В статті досліджується питання правового регулювання відповідальності за порушення академічної доброчесності. Автор аналізує чинне освітнє законодавство, з'ясовує його недоліки в частині застосування академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності, а також формує пропозиції щодо внесення необхідних змін.

119. **Савчин М. В.** Академічна свобода та право індивіда на розвиток (про формування світу ідей та обмін ними) / М. В. Савчин // Університетські наукові записки Хмельницького університету управління та права. – Хмельницький, **2019**. – № 1/2 (69/70). – С. 6–25.

120. **Семенов О.** Академічна культура – фундаментальний складник підготовки доктора філософії зі спеціальності 015 "професійна освіта" / О. Семенов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, **2016**. – № 5 (59). – С. 192–203.

121. **Семенов О. М.** Європеїзація як чинник розвитку вищої освіти в Україні та академічна культура дослідника / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 23–29.

122. **Семенов О. М.** Інноваційні підходи щодо формування академічної культури: концептуальні основи / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 142–144.

123. **Семенов О. М.** Культура наукового текстотворення / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 86–98.

124. **Семенов О. М.** Культура читання наукового тексту. Компресія наукового тексту / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 98–126.

125. **Семенов О. М.** Культурно-освітній простір університету / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 30–33.

126. **Семенов О. М.** Міжнародні організації з питань академічної доброчесності й етичної поведінки в дослідженнях / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти :

навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 145.

127. **Семенов О. М.** Моделі класичного університету та академічна культура університету / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 33–35.

128. **Семенов О. М.** Морально-етичні цінності дослідника / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 150–152.

129. **Семенов О. М.** Наукова доброчесність у науковому середовищі / О. М. Семенов // Академічна культура дослідника: європейський та національний контексти : навч. посіб. / Семенов О. М. ; М-во освіти і науки України, Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, **2021**. – С. 145–150.

130. **Сененко А.** Зберегти науку – якісну та справжню / А. Сененко ; розмову вела Інна Лиховид // День. – Київ, **2021**. – 2–3 квіт. (№ 58/59). – С. 18–19.

131. **Сергієнко С. А.** Методологічні аспекти організації перевірки академічних текстів на плагіат / С. А. Сергієнко, В. О. Огарь, Г. А. Сивякова // Проблеми енергоресурсозбереження в електротехнічних системах. Наука, освіта і практика. – Кременчук, **2018**. – № 1 (5). – С. 182–184.

В умовах розвитку системи української освіти та наближення її до європейських стандартів важливого значення набуває розвиток академічної культури у закладах вищої освіти.

132. **Скасування** рішення про присудження ступеня вищої освіти // Освіта України. – Київ, **2021**. – 6 верес. (№ 34). – С. 5.

133. **Слободянюк О.** До питання академічної доброчесності у вищій освіті: погляд експертів США та України / О. Слободянюк // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, **2019**. – № 8 (92). – С. 23–33.

134. **Сокол М. О.** Особливості академічної доброчесності НДР студентів природничих спеціальностей / М. О. Сокол, Г. А. Русин, І. Ю. Фекета // Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота. – Ужгород, **2022**. – Вип. 2 (51). – С. 149–152.

135. **Сопова Д.** Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога / Д. Сопова // Неперервна професійна освіта. Педагогічні науки. – Київ, **2018**. – Вип. 3/4 (56/57). – С. 52–56.

136. **Сопова Д.** Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога / Д. Сопова // Неперервна професійна освіта. Педагогічні науки. – Київ, **2018**. – Вип. 3/4 (56/57). – С. 52–56.

137. **Сопова Д.** Поняття академічної чесності: науковий дискурс / Д. Сопова // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Педагогічні науки. – Київ, **2017**. – Вип. 3/4 (52/53). – С. 26–31.

138. **Сопова К. А.** Поняття та види плагіату: між правомірним запозиченням та недозволеним використанням / К. А. Сопова // Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності : теорія і практика. – Київ, **2019**. – Вип. 5. – С. 42–52.

139. **42-га стаття – чесність освітянська** // Освіта України. – Київ, **2017**. – 15 трав. (№ 18/19). – С. 9.

"...Завершується робота над базовим законом України «Про освіту», що вже ухвалений у першому читанні. Стаття про академічну доброчесність у ньому є, але вона змінилась, якщо порівнювати з першим варіантом. Член Національної команди експертів з реформування вищої освіти, головний експерт Реанімаційного пакету реформ з питань освіти Володимир Бахрушин детально розповів про перипетії роботи над цим рамковим для нашої освіти документом".

140. **Сошенко С. М.** Академічна чесність учасників освітнього процесу у вищих навчальних закладах / С. М. Сошенко, А. С. Шмельова // XVII Міжнародна науково-практична конференція "Ідеї академіка В. І. Вернадського та проблеми сталого розвитку освіти і науки" : матеріали конф., Кременчук, 01–03 черв. 2017 р. / М-во освіти і науки України,

Кременчуц. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського, Ін-т геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М. П. Семененка НАНУ [та ін.]. – Кременчук, **2017**. – С. 53.

141. **Стеченко О. В.** Проблема академічної чесності в навчальному процесі та науці: досвід Національного медичного університету імені О. О. Богомольця / О. В. Стеченко // Медична освіта. – Тернопіль, **2016**. – № 3 (71). – С. 93–98.

142. **Стріха М.** Дещо про академічну доброчесність / М. Стріха // Освіта України. – Київ, **2017**. – 26 черв. (№ 25). – С. 11.

143. **Струк Н.** Аналіз розвитку академічної доброчесності серед здобувачів економічної вищої освіти в Україні та Польщі / Н. Струк, О. Кордонська // Вісник Львівського університету. Серія економічна / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, **2020**. – Вип. 59. – С. 21–32.

144. **Ткаченко В.** Досвід застосування методу контент-аналізу до дослідження практик академічної доброчесності в українських ВНЗ / В. Ткаченко, Л. Кожекіна // Освітня аналітика України. – Київ, **2017**. – Вип. № 1 (1). – С. 55–69.

145. **Ткаченко В. В.** Практики протидії плагіату в українських ВНЗ як складова академічної доброчесності / В. В. Ткаченко, Л. Ю. Кожекіна, О. Я. Денисюк // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – Харків, **2017**. – Вип. 38. – С. 82–86.

146. **Ткаченко С. П.** Програмні засоби перевірки наукових та академічних робіт – панацея від плагіату чи ланка складної процедури? / С. П. Ткаченко, А. І. Сідлярєнко // Вісник Одеського національного університету. Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. – Одеса, **2017**. – Т. 22, вип. 2 (18). – С. 363–366.

147. **Товканець Г. В.** Етика взаємин та етичний кодекс в організаційній культурі вищого навчального закладу / Г. В. Товканець // Професійна освіта: методологія, теорія та технології. – Київ, **2015**. – Вип. 2. – С. 216–227.

Висвітлено досвід регулювання етичних відносин на прикладі Вищої школи економіки в Празі.

148. **Тодорова І. С.** Психологічні чинники толерантності студентів до академічної недоброчесності / І. С. Тодорова // Психологія і особистість. – Полтава ; Київ, **2019**. – № 2 (16). – С. 116–131.

149. **Трофімова Л.** Проблеми академічної культури: пошук *bona fides ta equitas* / Л. Трофімова // Ефективність норм права : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17 листоп. 2016 р.) : до 140-річчя проф. Василя Синайського (1876–1949) : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького [та ін.]. – Київ, **2016**. – С. 458–461.

150. **Усик В. І.** Корупція у вищій освіті як загроза академічній доброчесності / В. І. Усик, Ю. В. Схулухія // Економіка та держава. – Київ, **2017**. – № 11. – С. 65–67.

151. **Уткіна М. С.** Щодо поняття та сутнісних ознак академічного плагіату як порушення авторського права / М. С. Уткіна, К. А. Струтинський // Правові горизонти. – Суми, **2019**. – Вип. 18 (31). – С. 39–42.

152. **Ханикіна Н.** Впровадження принципів академічної доброчесності в університеті: досвід проведення освітологічних дебатів / Н. Ханикіна, Д. Сопова, О. Бульвінська // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Педагогічні науки. – Київ, **2021**. – Вип. 1 (66). – С. 46–55.

153. **Хименко О. А.** До проблеми правового регулювання академічної доброчесності в українському праві / О. А. Хименко, В. А. Рудик // Ukraine – EU. Modern technology, business and law : April 3–8, 2017, Slovak–Austria–Hungary / Min. of education and science of Ukraine, Chernihiv nat. univ. of technology [etc.]. – Chernigiv, **2017**. – Pt. 2 : Current issues of legal science and practice management and public administration innovation in education environmental protection engineering and technologies. – С. 53–55.

154. **Чумаченко М. О.** Академічна доброчесність як фактор формування професійної самосвідомості здобувачів вищої освіти гуманітарних та культурно-мистецьких галузей знань / М. О. Чумаченко // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – Київ, **2020**. – № 2. – С. 52–57.

155. **Шевчук Д.** Чатування на плагіат: польський досвід / Д. Шевчук // Критика. – Київ, **2007**. – Берез., (число 3). – С. 19–20.

156. **Шевчук З. С.** Основні підходи до забезпечення принципів академічної доброчесності учасників освітнього процесу закладів вищої освіти в умовах дистанційного навчання / З. С. Шевчук // Теоретико-методологічні та практичні аспекти в підготовці вчителя правознавства: досвід і проблеми : тези Всеукр. наук.-практ. конф. (04.12.2020 р., м. Кам'янець-Подільський) / Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка [та ін.]. – Кам'янець-Подільський, **2021**. – С. 105–108.

157. **Шопіна І.** Генеза правового забезпечення академічної доброчесності / І. Шопіна // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Військово-спеціальні науки. – Київ, **2020**. – Вип. 1 (43). – С. 36–39.

Визначенню особливостей етапів формування правового забезпечення академічної доброчесності в Україні..

158. **Шулікін Д.** Академічна доброчесність у правничих школах / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2022**. – 21 лют. (№ 7). – С. 1, 6–7.

Актуальні проблеми забезпечення академічної доброчесності в юридичних школах, формування відповідної культури у вишах, якість наукових публікацій та інші актуальні питання обговорили на вебінарі 08 Галузевої експертної ради "Право", який організувало Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

159. **Шулікін Д.** Академічна доброчесність: виклики і практика / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2018**. – 17 верес. (№ 36). – С. 6.

160. **Шулікін Д.** Академічна доброчесність: у вишах і нормативному полі / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2021**. – 4 жовт. (№ 38). – С. 1, 8–9.

161. **Шулікін Д.** Академічна чесність: практики ВНЗ / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2017**. – 15 трав. (№ 18/19). – С. 8–9.

У Науково-технічній бібліотеці Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського" за підтримки Посольств а США в Україні відбулась конференція "Академічна доброчесність: практики українських ВНЗ". Організаторами конференції виступили Американські Ради з міжнародної освіти, Проект сприяння академічній доброчесності в Україні – SAIUP, Національний технічний

університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", Українська бібліотечна асоціація. Під час конференції представники вишів поділилися кращими практиками своєї діяльності.

162. **Шулікін Д.** Доброчесність в освіті / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2017**. – 3 квіт. (№ 13). – С. 8–9.

"...Від нерівного доступу до дошкільної освіти до плагіату у вищій школі – такий широкий спектр проблем окреслено у звіті Організації економічного співробітництва та розвитку на тему доброчесності в освіті України, презентованому нещодавно. Також у цьому документі є низка рекомендацій щодо покращення ситуації. Під час презентації звіту в МОН окреслили кроки, які міністерство вже здійснило для подолання цих викликів".

163. **Шулікін Д.** Доброчесність в освіті / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2017**. – 3 квіт. (№ 13). – С. 8–9.

164. **Шулікін Д.** За академічну чесність / Д. Шулікін // Освіта України. – Київ, **2015**. – 17 серп. (№ 33). – С. 4.

Про прес-конференцію міністра освіти і науки С. Квіта, про плани боротьби за академічну чесність.

165. **Щодо** рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : лист Міністерства освіти і науки України від 23 жовтня 2018 р. № 1/9-650 // Інформаційний збірник та коментарі Міністерства освіти і науки України. – Київ, **2018**. – № 11. – С. 41–77.

166. **Юрко Н. А.** Академічна доброчесність: основні принципи та види порушень / Н. А. Юрко, І. М. Стифанишин, У. М. Проценко // Молодий вчений. – Херсон, **2020**. – № 3.2 (79.2). – С. 133–140.

167. **Юркова О.** Плагіят з абракадаброю / О. Юркова // Критика. – Київ, **2009**. – Верес.–Жовт., (число 9/10). – С. 34–35.

168. **Якою** має стати нова академічна культура // Педагогічна газета України. – Київ, **2019**. – Верес.–жовт. (№ 5). – С. 5.

169. **Ячменик М.** Академічна доброчесність як елемент забезпечення якості освіти у вищій школі: досвід Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка / М. Ячменик // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, **2020**. – № 8 (102). – С. 342–351.

170. **Abdalqhadr A.** Academic integrity is an extension of your own personal integrity / A. Abdalqhadr // Economics, finance and management review (EFMR). – Tallinn, **2020**. – Iss. 1. – P. 93–98.

171. **Boongaling J. K.** Three problems for contemporary virtue ethics / J. K. Boongaling // Filosofija. Sociologija / Lietuvos Mokslu Akademija. – Vilnius, **2016**. – T. 27, Nr. 3. – P. 206–213.

Три проблеми для сучасної етики доброчесності.

172. **Kuprata N.** Academic plagiarism and self-plagiarism as elements of violation of academic integrity / N. Kuprata, I. Menso // Людинознавчі студії. Серія "Педагогіка". – Дрогобич, **2020**. – № 11/43 (2020). – С. 75–90.

Проведено дослідження порушень академічної доброчесності таких, як "академічний плагіат" та "самоплагіат" як її складові елементи. З'ясовано, що етимологічно поняття "академічна доброчесність" складається з двох слів "академічна" і "доброчесність", що робить його етично-науковим поняттям, а такі види порушення академічної доброчесності, як академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, обман, хабарництво відносять його до правової категорії.

173. **Kuznietsova N. S.** Areas of reforming the statutory regulation of academic integrity in Ukraine / N. S. Kuznietsova, I. V. Nazarov, L. V. Yefimenko // Вісник Національної академії правових наук України. – Харків, **2021**. – Т. 28, № 3. – С. 176–185.

Правове регулювання академічної доброчесності в Україні.

174. **Lola Y.** Student centeredness and academic integrity as the basis of modern education system / Y. Lola // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми, **2018**. – № 10 (84). – С. 92–106.

Студентоцентризм та академічна доброчесність як основа сучасної системи освіти.

175. **Lynova I.** PhD education quality evaluation: experience of universities of Lithuania and Finland / I. Lynova // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Педагогічні науки. – Київ, **2019**. – Вип. 3 (60). – С. 82–87.

Оцінювання якості підготовки докторів філософії: аналіз досвіду університетів Литви і Фінляндії.

176. **Mejeryte-Narkeviciene K.** Higher education community documents available to academic community aiming at increasing academic integrity literacy and preventing corruption of Lithuania / K. Mejeryte-Narkeviciene, D. Karanauskiene, V. Cesnaitiene // Humanities studies. – Запоріжжя, **2019**. – Вип. 1 (78). – С. 50–61.

Підвищення грамотності академічної чесності і подолання можливих проявів корупції в системі вищої освіти Литви.

177. **Рак І.** The main forms of academic cheating in educational practices of Ukrainian students / I. Rak // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. – Харків, **2018**. – Вип. 41. – С. 62–66.

Стаття присвячена аналізу причин появи та ступеню поширеності такої форми академічної недоброчесності, як "шпаргалка", ступеню та особливостей її поширення у вітчизняних вишах. Описано феномен академічної культури студентства як багатокomпонентне явище, яке містить в собі різні типи формальних і неформальних практик, основними з яких є навчальна та наукова діяльність.

178. **Samchuk-Kolodiazhna Z.** Issues of the Realization and Protection of Academic Freedom / Z. Samchuk-Kolodiazhna, R. Skibitsky // Історико-правовий часопис. – Луцьк, **2018**. – № 2 (12). – Р. 111–114.

Стаття присвячена питанню дотримання свободи наукових досліджень як у вищих навчальних закладах, так і в наукових організаціях та за їх межами. Обґрунтовується необхідність законодавчого забезпечення академічної свободи з метою правового захисту інтелектуальної власності вчених, зокрема, викладачів вищих навчальних закладів, їх особистої незалежності в науково-педагогічній діяльності, проведенні наукових досліджень та використання їх результатів.

179. **Sopova Д.** Conceptual Bases of Academic Honesty Formation at Teachers Training / Д. Sopova // The Modern Higher Education review. – Kiev, **2018**. – N. 3. – Р. 120–126.

Концептуальні основи формування академічної чесності під час навчання майбутніх педагогів.

180. **Spitsyn Y.** Academic integrity of students: pedagogical conditions of its control / Y. Spitsyn, V. Zaitseva // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогіка. – Київ, **2019**. – Вип. 2 (10). – С. 51–56.

У статті розглянуто проблему академічної доброчесності студентів вищих навчальних закладів та запропоновано основні педагогічні умови для зменшення проявів академічного недоброчесності на основі трьох взаємопов'язаних психолого-педагогічних компонентів: мотиваційної, нормативної та культурної цінності. Вища школа – це своєрідна модель суспільства. Тому впровадження академічних ідей добросовісності є поступовим, складним та тривалим, тому його слід постійно вдосконалювати, оскільки навчальні досягнення та науково-дослідні цілі можуть підпорядковуватися лише етичним стандартам. Зрештою, це призведе до системних змін у житті суспільства, починаючи з конкретних змін у житті кожного вищого навчального закладу. Можна зробити висновок, що для зменшення проявів академічної доброчесності вищі навчальні заклади повинні дотримуватися відповідних педагогічних умов: забезпечення безпечного освітнього простору, який формується на етичних принципах і включає правовий захист, особисту та колективну відповідальність; навчальна діяльність, яка інформує про явище академічної доброчесності та наслідки недоброчесного характеру, а також про запровадження курсів академічної грамотності в освітніх програмах; академічна свобода, що розуміється як прозорість результатів академічної доброчесності, самостійність у виборі дисциплін, наукові дослідження.